

מסורת הש"ס

(א) שבת ח: לעיל ט. לקמן
 פה: פו. וקא: (ב) [לקמן]
 פה: תבוצות טו., ג) (ג) "ל
 בר וכו"א לקמן פג: א.
 (ד) [לקמן פג: א] (ה) שם,
 (ו) [שם], (ז) שבת קכג,
 (ח) כללס פ"א מ"ט שבת נ:
 קיג, (ט) [בכריתות שם:
 העליות ומנעיר את
 התחתונות],

הגהות הב"ח

(א) תוֹם ד"ה עוֹלָן וכו' דטעמא דר' יוחנן דמשום וכו' להשמע שם לא כז"ל ואות ו' נמחק: (ב) ד"ה ברהויות דרבנן בפרק כיצד נ"ב דף פז: (ג) ד"ה כותל וכו' למדך ד' אמות מיהא שרי: (ד) ד"ה הטומא וכו' ואי בקטיה לענין וכו' אמי לאפדושי מן:

מוסף רש"י

[illegible]

רבינו חננאל

וְר' יוחנן אמר אִישׁ שֶׁ
בִּכְוֹלָה לִישׁ עֲלֵי פִירֹת,
עוֹלֵין בְּנֵי חֹמֶס מִצָּרָו
לְחַצֵּר וְזוֹ וְאוֹכְלִין בָּהּ
וְאֵם אִין בִּד אָפִי אִם
אֵינוֹ לְעִלּוֹת בִּד מַעְלִין.
ר' יוחנן לְטַעְמֵיהּ, דְּאִמַּר
מִקּוּם שָׂאֵין בִּד עַל ד'
מוֹתֵר לְשׁוֹת הֶרֶסֶם
וְלִבְנֵי רֶשֶׁת הַחֵלֶק
עֲלֵין, וְדִבְדַּב שֶׁלֹּא יִחְלִיפוּ
זֶה מִזֶּה. וְאִמַּרְיִין וְכִי
רָב לִית לִיהָ הָא דר'
יוחנן. עֲלוּלֵם אִיהָ לִיהָ
וְכִי אִיהָ לִיהָ לִרְבּוּ
בְּרִישׁוֹת דְּאִוּרֵיתָא
סְבָן רֶשֶׁת הַיִּחִיד וְרֶשֶׁת
הֶרֶסֶם, אֲבָל בְּרִישׁוֹת

מעלין. מחזירין לראשו והוא הדין דמור
לכאן ולכאן להקל: מקום שאין בו
לרה"ר יש לנו היכר כגון גבזה מן
היה נקרה רשות לעצמו והוא כרמ
עשוי נקרה מקום פטור ומותר
לכאן ולכאן למקד עליו משאלי שמה;
ובלבד שלא יחליפו. דרבנן היא דאילו
חיובא ליכא דבעינן עקירה מרשות זו
והנחה לרשות זו והכא עקירה מרה"ר
גמורה והנחה למקום פטור ועקירה
ממקום פטור והנחה לרה"ר גמורה;
ורב לית ליה דרב דרמי. בתמיה. והא
מתניתין היא במסכת שבת צ"ק
[דף ע"א] עמוד א' על ההספקין נוטין
מעני ונותן לו מצעל הבית ונותן לו
ובלבד שלא יטול מזה ויתן לזה:
רשומים דאורייתא. כגון רשות רבים
ויחיד: דרבנן. חצירות דרשות יחיד
ויחיד דרבנן והוא דאסור:
ולידו אחד שות ואמר. כלומר גבזה
הוא מן האדם ונמוך הוא לחציתה
כגון שקרקעיתה של זו גבזה. כל כמה
ללא גבזה י' קרי ליה שזה לארץ:
נוטפין אחד. להעלות ולהוריד מעלין
ותצריזו אסור: חריץ. על פני אורץ
החצירות מצדלי צין זו לזו היא מחילה
מעלייתא: שזה לארץ. שאינו עמוק
ממנה י' כגון שקרקעיתה נמוך:
אימא לא. משמתי דלדידיה נמי
תשמישו בקשה הוא: לא צעיתא
תשמישית. מה שמיני בו משמתי:
צעיתא תשמישית. שנופלים החפצים:
צא למעט. אכותל קאי. וקס"ד שעשה
אל עפר למטה בקרקע סמוך לכותל
חל צנה א' למטה או הניח שם
פספסים: אם יש במעטור י' אורץ
צבד משך הכותל הוא כפתח וכיון
דמננו ולמעלה לא גבזה עשרה
משמתי ככל הכותל שהרי תשמישו
בנחת שעולה לו דרך פתחו: אי אהני
מעוטא. למיניה פתחא כוליה שרי:
ואי לא אהני. הא צביל ליה: אמר
ריבא. לאו מלמטה עסקינן דהשת
ודאי צביר מד' לא מהני למדי אלא
כגון שעקר חוליא מראשו מגובהו
של כותל קרי ראשו כדתנן היי בראשו
פירות [עו'] הלך חי הוא מעוטא ארבעה
אורץ הוא פיתחא לכל הכותל צביר
מכחי פיתחא הוא דלא הוא אבל
לאשתמושי ביה שרי דכיון דלא גבזה
י' לא הוא רשותא: דכא ספח סמוך
לכותל ומיעט גבזה מעשרה. כל הני
מיעוטי כגון דליכא י' מראשו לראש
הכותל: מאי הוא. אכתי ניטל שבח
הוא: פגה. תאנה צוסר שטומנין
אותה תצבן להחבשל ותבן מוקפה
הוא ואסור לנטוליה כגון שצבירה
לצבון וצביר לנבים: ותררה שטמניה.

אחמול בנחלים ועכשיו כבו ומ'מ מוקצין הן. אבל לא כבו לא דמחוק
שנהפכים מכזה את ה'החמנות ומצער את העלינות כדאמרין
בזכריות (דף כ:.) דאין להו אוגנייס. כעין ספלים שלנו דעכשיו
עפר מונה עליהן והיו מוז עפר ממקומו דומה לחופר: הטומ: להאניע:

מנהלת

וְרַבִּי יוֹחָנָן אָמַר אֵלּוּ מַעַל
בְּרַחֲבָה ד' שְׁרֵי דְכִרְ"שׁ
(דף 35.) עוֹלָיִן אִין ב
לֹא יֵדַע דְּרַבִּי יוֹחָנָן אֵיבְרִי בֹא

ורבי יוחנן אמר * אלו מעלין מכאן ואוכלין
ואלו מעלין מכאן ואוכלין תנן אלו עולין
מכאן ואוכלין ואלו עולין מכאן ואוכלין
עולין אין מעלין לא הכי קאמר יש בו
ארבעה על ארבעה עולין אין מעלין לא
אין בו ארבעה על ארבעה מעלין נמי
ואודא רבי יוחנן למעמיה ^א דכי אתא רב
דימי אמר רבי יוחנן מקום שאין בו ארבעה
על ארבעה מותר לבני רשות הרבים ולבני
רשות היחיד לכתף עליו ובלבד שלא יחליפו
ורב לית ליה דרב דימי אי ברשויות דאורייתא
הכי נמי הכא במאי עסקין ברשויות דרבנן
^ב וחכמים עשו חיזוק לדבריהם יותר משל
תורה אמר רבה ^א (אמר) רב הונא אמר
רב נחמן ^א כותל שבין שתי חצירות צידו
אחד גבוה עשרה טפחים וצידו אחד שוה
ולרץ נותנין אותו לזה ששוה לארץ משום
דהוה לזה תשמישו בנחת ולזה תשמישו
^ב בקשה וכל לזה בנחת ולזה בקשה נותנין
אותו לזה שתשמישו בנחת ^א אמר רב שיזבי
אמר רב נחמן ^א חריץ שבין שתי חצירות
צידו אחד עמוק עשרה וצידו אחד שוה
לארץ נותנין אותו לזה ששוה לארץ משום
דהוה ליה לזה תשמישו בנחת ולזה תשמישו
בקשה וכו' וצריכי דאי אשמעינן כותל
משום דבגובהא משתמשי אינשי אבל
חריץ בעומקא לא משתמשי אינשי
אימא לא ואי אשמעינן בחריץ משום
דלא בעיתא תשמישתא אבל כותל
דבעיתא תשמישתא אימא לא צריכא
בא למעטו אם יש במיעוטו ארבעה מותר
להשתמש בכל הכותל כולו ואם לאו
אין משתמש אלא כנגד המיעוט ^א מה
נפשך אי אהני מעוטא בכוליה כותל
לישתמש אי לא אהני אפילו כנגד המיעוט
נמי לא אמר רבינא ^א כגון שעקר חוליא
מראשו אמר רב יחיאל ^א כפה ספל ממעט
ואמאי דבר הניטל בשבת הוא ודבר הניטל
בשבת אינו ממעט לא צריכא דחבירה
בארעא וכי חבירה בארעא מאי הוי והא
תניא ^א ^ב פנה שהטמינה בתבן וחררה
שהטמינה בגחלים אם מגולה מקצתה
נטלת בשבת הכא במאי עסקין דאית ליה
אונגיים וכי אית ליה אונגיים מאי הוי והתנן
^א הטומן לפת וצנן תחת הגפן בזמן
שמקצת

דרכי יוחנן אמר אלו מעלין בו. פירוש מן הצדק דמן החצר אפילו
בדרכו ד' שרי דכר"ס מוקי לה רבי יוחנן לקמן בריש כל גגות
דק"ק (לכא) : **עולין אין מעלין** א"א. תימנה דמאי קס"ד וכי
אלא ידע דרבי יוחנן איירי בזאין לו ארבעה וי"ל דס"ד דטעמא דרבי
יוחנן (ה) משום דלאן רגילות להשתמש
שם ולא אפרי אהדדי והוא הדין
בדרכו ד' כיון שזוהי גבוה י' ואין
נח להשתמש שם ולהכי לא פריך אלא
לר' יוחנן אבל לרבי דטעמא משום
דבטל הוא לא שייך אלא בזאין בו
ד' על ד' : **הבא במאי עסקינן**
ברשויות דרבנן. נראה דוקא כי הכא
שהכל רה"י אלא שלא עירבו אבל
מקום שאין בו ד' על ד' שצין רה"י
לכרמלית אין נראה שיהיו רב אלא
מותר לצני רה"י ולצני כרמלית לכתב
עליו וקצת מוכח כן בפ"ק (דף ט.)
דמוקי רבא הא דאמר רב תוך
הפתח אע"פ שאין בו ד' על ד' תריך
למי אחר להמירו הפתוח לכרמלית
משום דמנא מין את מינו ולר"ד
שרי ולא קאמר משום דעשו חזוק
אלא ודאי חף לרבי כיון כרמלית לרה"י
לא עשו חזוק משום מזניו למימר
דהם לא נקט טעמא דחזוק משום
דאית ליה טעמא אחרינא :

ברשיויות דרבנן. צפיק כ"ד
(ג) משתתפין מיקל
ר"ב דימי טפי משמיה דרבי יוחנן
ברשיויות דרבנן וש"י אפילו להחליף
כשיש ש"י רשות היחיד לברמית
מקום שאין בו ד' על ד' דאמר
ר' יוחנן הכא אלו מעלין וואו
מסיק דזעירי אמרה:

בֹּתַל שְׂבִין ב' חֲצִירוֹת גְּבוּהָ
עֶשְׂרָה וַיְצַד אֶחָד שׁוּה
אֶרְאִינָּה. לֹא שׁוּה מִמֶּנּוּ קֹאמֶר דֹּאס
כֵּן לֹא הִינּוּ שׁוּה אֶלֶּה הֵכֵל הִיא
קִרְקַעִית חֲזַר אֶלֶּה כֵּל שְׂאִין בְּזוּה י'
שׁוּה לֶאֱרֹךְ קִרִי לִיֶּה כָּפִי בְּקוּטֶרֶס
וְאֹחַת לֶרֶב חֲסֵדֵל אֶלֶּה בְּצִפֵּק
גְּגוֹת (קָמֵן 97 ע: 55) גִּידוּד ה' וּמְחִילָה
ה' אֵין מִנְטֶרֶסֶפִין מֵאִי קֹאמֶר וְנִתְּנִין
אֹתוֹת לֹה שׁוּה לֶאֱרֹךְ הֵא אֵין מִטְלֵלִין
בְּעֵלְיוֹנִה אֶלֶּה בְּד' וִי'ל דִּמְכֵל מִקּוֹם
נִפְקֵא מִינֵה דִמּוֹךְ ד' (א) מִיֵּהֶּה שְׂרִי
לִיִּזְנוּ מִן הִרְבּוֹל לִיִּזְנוּהִי:

הַיּוֹמָן רַחַת וַיִּצְנֹן בּוֹ, בָּשָׁל
הַשֶּׁרִישׁ אִיִּיר דְּכַשְׁהֶשְׁרִישׁ
לֹא הָיוּ יִטְלִין בִּשְׁבַת וְאִם בִּשְׁלֹמֹה
גָּבִי כְּלָאִים וּשְׂבִיעִית אֶלְטֶרֶךְ לֹא־שִׁמְעִי
דִּלְמָה גִּזְרִין כְּשִׁמְתִּיכוֹן לִהְטִמִּין אִטּוֹ
דִּילְמָה אִתִּי לִיטַע אֲבָל מֵעֶשֶׂר מֵה
שִׁיךְ כֵּאֵן אֲפִי הַשֶּׁרִישׁ כִּיּוֹן דְּלִיכָא
תּוֹסַפַּת וְאִי ^(ו) נִקְטִינִן לַעֲנִין דְּשֶׁרִי
לַעֲשֶׂר עֲלִיו מִן הַתְּלֹשׁ דִּלְמָה אִי מִמְנו
עַל הַתְּלֹשׁ עֲלִיו מִשִּׁיעִישׁ דִּילְמָה אֲבָל
לְפִרְשֵׁי מִן הַתְּלֹשׁ עַל הַמְּחֻזָּב וּמִן

ההמחזור על התלוש א"כ הוה ליה למנקט תרומה דרבי מחובר ותלוש
הגיל להזכיר תרומה בכל מקום אין חורמין מן התלוש על המחזור
פירות ערובה זו תלושין יהיו תרומה על פירות מחוברין ואור"י
הדרגיליות הוא שמתוספין מחמת ליחלושים הקרקע כעין שאנו רואין
שומין ובצלים שמתוספין אפילו כשמונחים בחלון ועל אותה
וקא נקט הטומן אבל אם לשם נטיעה עושה חושש משום כולם:

מקצת

חלון פרק שביעי עירובין

עז.

עין משפט
נר מצוה

ו א מ״י פ״ג מהל' עירובין הלכה ד טו״ע ס״י שעב סעף ו: ז ב שם וס״י שמו סעף ח: ח ג מ״י שם הל' טו טור ט״ע ס״י שעב סעף ו: ז ד מ״י שם טו״ע סם סעף יח: י ה מ״י שם הלכה ט טו״ע סם סעף ט: יא ו מ״י שם טו״ע סם סעף ח: יב ז מ״י שם הל' יג טו״ע סם סעף י: ח [מ״י פ״ה מהל' שבת הל' טו:]

רבינו חננאל (המשך)

[illegible]